

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Incerta glòria* de Joan Sales a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/obra/incerta-gloria-1956> >

Incerta glòria (1956)

(Nou Diccionari 62 de la literatura catalana)

Premi Joanot Martorell de 1955, és una novel·la dividida en quatre parts, que té com a centre neuràlgic la guerra, presentada des de la perspectiva dels vençuts. Es tracta, però, d'una obra que l'autor va anar ampliant en les successives edicions i la traducció francesa (1962), ja més extensa que la catalana va suscitar crítiques molt elogioses, i es va comparar el seu autor amb Dostoievski, Bernanos, Green... La quarta edició (1971) és ja la

definitiva, però la darrera part -aquella ampliada-, que portava com a títol "Últime notícies", esdevindrà en la següent edició *El vent de la nit*, i serà independent.

Dominada per tres amics joves, que van fer la guerra junts, les dues primeres parts recorren a la forma epistolar i ens presenten la vida al front d'Aragó -cartes de Lluís al seu germà-, i a la rereguarda: escrits de Trini, la companya de Lluís a Juli Soleràs. En canvi, les dues darreres són les memòries de Cruells, el tercer amic, un sacerdot, però amb un salt cronològic important a *El vent de la nit*, on es reflecteix la Barcelona de postguerra fins a arribar a finals dels seixanta.

Tots aquests materials, lligats estretament, donen una forta sensació de vida pel seu estil àgil i col·loquial, però alhora amb nombroses referències literàries, un estil capaç de reflectir la complexitat de la intimitat urbana, sobretot. De fet, els diferents personatges són creacions magnífiques, per la seva autenticitat i evolució, perquè, joves inicialment, esdevenen molt diferents en fer-se grans, exceptuant Soleràs, mena d'inquietant, lúcida, i profètic heroi dostoievskià, doble i alhora estranger en aquest món que, com els herois autèntics és l'únic que mor jove pels seus ideals.

Però, al costat de la guerra, presentada sense cap maniqueisme i amb tota la seva cruïda, hi ha l'amor que encarnen dues figures femenines, que freguen el mite, sobretot, la Carlana. La novel·la, de fet, conté una reflexió, profunda sobre el sentit i, especialment, sobre la dificultat de la vida, que només l'amor il·lumina, l'amor humà, però també el diví -que la creu, un símbol autèntic representa. Però, *Incerta glòria* tracta també d'altres temes cabdals, de la soledat de l'home i del pas del temps, sobretot, mentre mitifica la joventut, aquesta glòria incerta, fugaç, però glòria al cap i a la fi. I és que, partint d'una situació concreta, l'obra esdevé també una reflexió universal sobre una època dramàtica, marcada per les guerres.

Copyright © 2000 Edicions 62

N'han dit...*Incerta glòria* és una novel·la d'amor, però es tracta, també, d'una novel·la de guerra, la qual es converteix, si més no, en el temps preferent de l'obra. En el seu centre neuràlgic. Aquest és, justament, un tipus de novel·la que ja des que s'havia acabat la guerra es demanava, fins i tot amb insistència, a aquells que hi havien participat, i que, en el cas concret de [Sales](#), no va arribar fins a la segona meitat dels anys cinquanta, quan havia passat força temps des del final -un aspecte a tenir en compte- i ell es trobava ja a Barcelona, de retorn d'un exili de nou anys que sempre va considerar com a transitori, com una presó de la qual esperava sortir-ne el més aviat possible. De fet, decidí

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Incerta glòria* de Joan Sales a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/obra/incerta-gloria-1956> >

retornar a l'acabament de la Guerra Mundial, en la qual no havien pogut participar ni ell ni els integrants de *Quaderns de l'exili* malgrat una decidida voluntat de fer-ho. I quan, a més, es van donar garanties que no es prendrien represàlies contra els combatents republicans. Així, doncs, la guerra provocà l'exili del novel·lista però també va presidir-lo: el record de la passada i l'interès per la participació en l'actual, una participació sempre vinculada a Catalunya.

L'obra de Sales neix clarament des de la perspectiva dels vençuts, tant en l'àmbit personal com, sobretot, de país. Neix des d'una mirada desencisada i melanconiosa, la d'aquell que ha vist com perdien la vida sobretot els soldats de Catalunya i ha deixat enrere, així, moltes esperances, les de tota una generació sacrificada. D'aquí sorgeix la impossibilitat de fer *aquesta epopeia magnífica* en què Sales pensava encara als anys quaranta, quan era més jove i entusiasta, amb esperances de tornar a combatre i, consegüentment, de comptar com a país -a més de formar part, llavors, d'aquest grup dinàmic, el de *Quaderns de l'exili*-. Tanmateix, deu quedar en ell el sentiment de deure, el d'haver de retre un homenatge a la massa anònima de soldats molt joves, adolescents sovint, que van trobar la mort en els combats. Es tracta d'una generació per a la qual la guerra va representar patiments i sacrificis de tot tipus, tan morals com físics. Uns homes, a més, que des de la perspectiva d'un oficial supervivent han estat vergonyosament oblidats: "Dels soldats de Catalunya ningú no se'n recordava", va confiar Sales a la seva muller, en rebre la creu de Sant Jordi. I aquest és un aspecte destacat per entendre la novel·la, un propòsit a tenir en compte perquè justifica i potser fins i tot dóna el primer impuls per escriure una obra que va molt més enllà d'aquesta voluntat inicial. Una voluntat de testimoniatge i, encara més, de reportatge, que, en canvi, caracteritza altres obres: *Unitats de xoc*, de [Pere Calders](#); *556 Brigada mixta*, d'[Avel·lí Artís](#), etcètera. De fet, Sales tingué la sort de sortir-se'n amb vida, aquesta sort decisiva en els temps evocats i de la qual es parla repetidament a la novel·la. Marcat de manera profunda per tot el que va viure i veure, probablement vol que no se'n perdi la memòria, i això el porta a escriure amb una voluntat de permanència, de llegat.

Carne Arnau, *Compromís i escriptura. Lectura d'Incerta glòria de Joan Sales* (Barcelona, Cruïlla, 2003)

Ja se'n planyia [Joan Sales](#), en el seu afegit a la segona edició d'*Incerta glòria*: "Tornat a Catalunya després d'un llarguíssim exili, el 1948, em vaig posar a embastar la primera part d'*Incerta glòria*; hauré trigat vint anys a acabar les quatre (...) Són molts els que m'amoïnen, ho dic amb franquesa, tirant-me en cara que sigui 'l'autor d'una sola novel·la'; haurien de tenir en compte que cada una de les parts d'*Incerta glòria* podria considerar-se com una novel·la sencera tant per la seva extensió com pel seu desplegament i, sobretot, pel fet de tenir cada una el seu protagonista propi (el de les dues darreres és el mateix home, però a vint anys en l'una i a cinquanta en l'altra i això fa -parlo, ai de mi, per experiència- que un mateix home sigui dos personatges ben distints."

Núria Folch i Pi, "Joan Sales, mal conegut", *Serra d'Or*, núm. 295 (abril 1984)

I *Incerta glòria*, diguem-ho ja des d'ara, és un llibre important, una de les novel·les considerables que ens han donat les lletres catalanes d'ençà de la gran ensulsiada.

Un llibre important, repeteixo, a despit -o potser per això mateix- d'ésser un llibre que, molt sovint, irrita, i que té evidents defectes de composició; els mateixos, potser, per excés o per defecte, que podríem retreure als llibres ja esmentats de Malraux i Hemingway. En primer lloc, perquè té la virtut indiscutible de fer-se llegir, de retenir l'atenció del lector, d'endur-se'l en una anècdota que, per damunt de les circumstàncies individuals, reflecteix el drama col·lectiu.

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Incerta glòria* de Joan Sales a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/obra/incerta-gloria-1956> >

Rafael Tasis, ressenya d'*Incerta glòria*, *Pont Blau*, núm. 60 (octubre 1957)

Com és ja prou conegut, *Incerta glòria* manllevà el títol de Shakespeare ("La incerta glòria d'un dia d'abril"), i el mateix [Joan Sales](#) va escriure en el pròleg de la primera edició: "Si jo hagués de resumir la meva novel·la en una sola ratlla, no ho faria pas d'una altra manera". Aquesta afirmació de l'autor és del 1956 i s'escau a la realitat d'allò que era llavors *Incerta glòria*. Després, amb la incorporació de la quarta part ("Últimes notícies" / "El vent de la nit"), la novel·la s'estira per guanyar dimensió històrica. Potser en aquest darrer sentit, les paraules de Shakespeare, encara ben significatives pel seu gruix metafòric i simbòlic, no s'ajusten amb tanta precisió com ho fan respecte de les tres primeres parts de la novel·la.

Perquè *Incerta glòria* és un conjunt de quatre parts d'una complexa història explicada per tres veus alternatives. Les tres primeres parts se centren en els anys de la guerra civil, fora d'una breu referència a la postguerra en la tercera part, i abasten una cronologia temporal que va des del desembre del 1936 fins a la caiguda del front d'Aragó, la primavera del 1938. El fil narratiu ens ve contrapuntat pel testimoni de tres personatges. A la primera part són les cartes de Lluís Brocà al seu germà religiós, Ramon (19-VI-37 / 20-X-37). La segona part és la correspondència de Trini Milmany, companya de Lluís Brocà, amb Juli Soleràs (26-XII-36 / 15-IX-37). Crec interessant destriar, si més no, com un element de tècnica narrativa, l'encavallament temporal de les dues primeres parts. A la tercera part, la veu narrativa és la d'en Cruells, antic seminarista, ara capellà, company al front d'Aragó de Lluís Brocà i de Juli Soleràs. Cruells narra en primera persona i des de la immediata postguerra la continuació de la història, de la qual el veritable protagonista és Juli Soleràs, un ésser estrany i contradictori, canviant segons l'òptica a través de la qual veiem, terriblement lúcida i corrosiu, una mica de la veta dels personatges de Dostoievski, i propi, en definitiva, d'una concepció angoixada i existencialista del món.

A la quarta part ("Últimes notícies" / "El vent de la nit") ja som a la llarga postguerra i la narració s'enceta amb una referència-homenatge a la mort de Lluís Companys. El narrador continua essent en Cruells, però han passat els anys i s'ha anat esvaïnt aquella incerta glòria d'un dia de primavera "...I tota la joventut no és més que la incerta glòria d'un matí d'abril, la tenebrosa tempesta travessada de llampecs de glòria, però ¿Quina glòria, Déu meu? Hi ha el despertar, i els despertars són tristos, després de les nits de febre i de desvari. Potser el pitjor de la guerra és que després ve la pau... Un es desperta de la seva joventut i li sembla haver tingut febre i desvari, però un s'arrapa al record d'aquell desvari i d'aquella febre, d'aquella tempesta tenebrosa, com si fora d'ella no hi hagués res que valgués la pena en aquest món. Jo no sóc més que un supervivent, un fantasma, no visc més que de records." És la llarga postguerra, el túnel i la nit on "flotàvem com xúrria de naufragi... Un només pensava a sobreviure un dia més, arribar fins a l'endemà."

Incerta glòria és, ben segur, una de les quatre o cinc novel·les cabdals de la nostra narrativa de postguerra. Atraiet i enlluernadora, reuneix l'encert d'una gran història harmonitzada a tres veus, un cert sentit èpic (no endebades fou la primera novel·la en català, a l'interior, emmarcada en els anys de la guerra i des de l'òptica dels vençuts) i sobretot una profunda qualitat lírica i poètica. A més a més, tots els seus personatges, inquietos, canviant, afegeixen a la narració una densa preocupació per la condició humana i el seu sentit religiós. Tot plegat fa pensar en un Bernardos o bé en un Graham Greene, com bé ho assenyalà la crítica francesa, l'any 1962.

Isidor Cònsul, "*Incerta glòria*, una obra mestra", *Avui* (23/11/1983)

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Incerta glòria* de Joan Sales a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/obra/incerta-gloria-1956> >

bibliografia

Bibliografia

WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://catalog.bnc.cat/search*cat/?searchtype=t&searcharg=Incerta+gl%C3%B2ria&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.es/search~S23*cat/?searchtype=t&searcharg=Incerta+gl%C3%B2ria&searchscope=23&sortdropdown=-&SORT=D&extended=0&SUBMIT=Cerca&searchlimits=&searchorigarg=Xa%3A%28Sindreu%29+and+t%3A%28Darrera%29+and+t%3A%28vidre+%29%26SORT%3DD

WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SIncerta+gl%C3%B2ria|Ff%3Afacetfields%3Atitle%3Atitle%3AT%252525C3%252525ADtol%3A%3A|Orightresult?lang=cat&suite=pearl>

WEB: Per comprar-ne llibres

<http://www.llibres.cat/ca/llibres/incerta-gloria-i247055/>

WEB: Articles de Traces sobre l'obra

http://traces.uab.cat/search?p=incerta+gl%C3%B2ria&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

comentaris sobre l'obra

Crítica

WEB: Sobre Joan Sales

Pàgina de lletrA sobre l'autor d'*Incerta glòria*.

<http://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-sales/>

Comentaris

PDF: "Incerta glòria, de Joan Sales"

Carme Arnau parla de la novel·la a l'*Avui* (16/06/05).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av06106.pdf>

WEB: Incerta glòria, universal

Assaig de Julià Guillamon a *La Vanguardia* (09/03/05).

http://www.lletres.net/sales/js_jguillamon.html

PDF: Sobre l'assaig de Carme Arnau

Ressenya de Susanna Rafart sobre *Compromís i escriptura. Lectura d'Incerta glòria de Joan Sales*.

Si vols citar aquesta pàgina...

Informació sobre la novel·la *Incerta glòria* de Joan Sales a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/obra/incerta-gloria-1956> >

A l'*Avui* (29/01/04).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av02354.pdf>

WEB: Històries en la guerra

Article de Julià Guillamon sobre la literatura catalana de la guerra civil, a *La Vanguardia* (5/11/03).

<http://www.xtec.es/~jducros/081.html>

WEB: Joan Triadú sobre la versió final

Article de Joan Triadú sobre la versió final de la novel·la publicat a l'*Avui* (09/03/00).

http://www.lletres.net/sales/js_jtriadu.html